

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośzeniem i w agencjach	2,65 "
Na pocztę, już z odnośzeniem	2,89 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 "
Na pocztę, już z odnośzeniem	8,87 "
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 stronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — — — się nie gwarantuje. — — — — —

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Czwartek: NMP, Aniel.
Piątek: Sw. Szczepana.

CHOJNICE, piątek, dnia 3. sierpnia 1928 r.

Słońca wschód 4.20 zachód 19.51
Księżycy wschód 20.30 zach 4.22

Obraz naszego życia gospodarczego. Co mówi o nim prezes Banku Gospodarstwa Krajowego

Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego p. generał Górecki wygłosił w Poznaniu w sobotę odczyt o całokształcie naszego życia gospodarczego z uwzględnieniem jego rozwoju w ostatnich dwóch pomajowych latach. Warto coś więcej o nim napisać, ażeby czytelnicy nasi mogli na liczbach przekonać się, że gospodarstwo nasze wewnętrzne toczy się naprzód. Pan generał Górecki starał się to udowodnić na następujących oddziałach życia gospodarczego: a) na budżecie, b) na ustaleniu się złotego, c) na wzmocnieniu się stopnia zaufania do naszej gospodarki, d) na wzroście produkcji, e) na wzroście spożywczości czyli konsumpcji w kraju.

Budżet jest wyrocznią gospodarki w kraju. Jeżeli rozchodów nie można związać z dochodami, jeżeli zatem nie można stworzyć budżetu z równowagą, natenczas gospodarka jest zła i świadczy o tem, że w takim kraju pracuje się więcej dla własnego dobra, niż dla dobra ogółu i kraju. Otóż do r. 1926 było w naszym kraju źle. Niedobór budżetowy wynosił w r. 1924 189, w r. 1925 225 milionów złotych. Gdyby tak było pozostało, byłibyśmy w r. 1926 mieli co najmniej 250 milionów zł długu, a już strach pomyśleć, jak byłoby wyglądało w r. 1927.

Pierwszym miesiącem, w którym była nadwyżka budżetowa, był lipiec 1926 roku. Nadwyżki wzrastały następnie już szybko, tak że pokryto nie tylko niedobór pierwszego półrocza, ale stworzono przy końcu roku już nadwyżkę w postaci 53,8 milionów zł. Rok następny zamknięto już nadwyżką 276 milionów zł. Dochody w tym roku wzrosły o 662 miliony zł, zaś rozchody o 440 milionów w stosunku do roku 1926.

Stworzono dalej nową walutę. Była to rzecz niełatwa wobec braku zaufania społeczeństwa, patrzącego na obywatelskość marki polskiej i załamanie się złotego. A przecież bez zaufania społeczeństwa do pieniądza nie można go uzdrowić już choćby dla tego, że to społeczeństwo przestaje wówczas oszczędzać i nie daje krajowi oszczędności dla obracania pieniędzmi na dobro kraju. Oto w maju 1926 roku mieliśmy za ledwie 126 milionów zł na pokrycie wartości obiegowej naszej waluty. Z końcem 1926 roku pokrycie doszło do 264 milionów, we wrześniu 1927 roku wynosiło 404 miliony. W maju 1926 roku było w obiegu 413 milionów biletów bankowych, z końcem czerwca 1928 już na 1184 miliony. Gdyśmy we wrześniu 1927 roku otrzymali pożyczkę amerykańską, był nasz pieniądz już ustalony własnymi siłami, a pożyczka amerykańska uregulowała jedynie tę stabilizację i utarowała drogę do Polski zagranicznemu kapitałowi. Kapitał ten chociaż powoli, ale stale napływa do Polski. Warszawa otrzymała już 10 milionów dolarów. Śląsk 11 milionów, Poznań pół miliona funtów szterlingów a kilka dalszych pożyczek jest w toku. Nie potrzeba chyba dodawać, jakie znaczenie dla życia gospodarczego mają kapitały zagraniczne.

Biedę mamy jeszcze z niedoborem naszego bilansu handlowego. Niedobór ten wynosił w roku ubiegłym 380 milionów, a ogólny niedobór pod koniec maja wzrósł do 845 milionów zł. Ten niedobór przyczynił się do ubytku pokrycia kruszców - walutowego do końca maja br. o 98 milionów zł. Niewiele to, ale jednak jest koniecznością, ażeby niedobór zmniejszyć i rząd — jak mówił gen. Górecki — uważa za jedno ze swych najważniejszych zadań usunięcie bierności bilansu handlowego.

Przedewszystkiem chodzi o to, ażeby społeczeństwo miało zaufanie do własnej gospodarki, a nie mogło tego zaufania mieć, skoro rząd w przeciągu ośmiu lat rządów Polski zmieniał się 15 razy. Gdyby w jakim gospodarstwie rolnem

lub przedsiębiorstwie fabrycznym zmienił się rządca czy dyrektor tyle razy w tak krótkim czasie, toby to przedsiębiorstwo musiało zbankrutować i tylko wyjątkowej Boskiej Opatrzności należy podziękować, że Polska to wszystko szczęśliwie przeszła. Społeczeństwo żywi zaufanie do obecnych rządów. Dowodem tego są wkłady w instytucjach skarbowych, które ze 745 milionów w r. 1926 wzrosły do 2 miliardów 160 milionów zł, to znaczy, że weksel państwa polskiego, który w r. 1926 wart był 700 milionów, obecnie jest dobry na sumę trzy razy większą.

Trzecim dowodem poprawy gospodarczej to wzrost wytwórczości i spożywczości czyli produkcji i konsumpcji, a jedno i drugie jest zawsze następstwem dobrego pieniądza i budżetu, bo wówczas państwo może budować drogi, kanały i koleje na wywóz zagranicę i rozwój po kraju. Najlepszym przykładem wzrostu wytwórczości naszej jest węgiel, cukier i nawozy sztuczne. Otóż wywóz węgla zagranicę spadł w stosunku do roku zeszłego o 22%, a to z powodu zakończenia się strajku ang., ale za to zbyt w kraju zwiększył się o 5 milion. ton, czyli o 25 procent. Wydobycie węgla nietylko się tem samym nie zmniejszyło, ale zwiększyło się jeszcze i w dodatku jest oparte na zdrowej podstawie zwiększonego zapotrzebowania w kraju.

Zużycie cukru wynosiło w Polsce w zeszłym roku na głowę 9,8 kilogramów rocznie, obecnie podniosło się na 10½ kg. A wzrost zapotrzebowania nawozów sztucznych wzmożił się z 570 tys. ton w r. 1926 na 970 tys. ton w roku bieżącym.

Prezes Górecki mówił dalej o konieczności

rządu brania czynnego udziału w życiu gospodarczym narodu i to nasamprzód ze względu na regulowanie stosunków gospodarczych z państwami, które przyczyniają się do spotęgowania sił gospodarczych w narodzie, a następnie dla tego, że państwo samo mając lasy, kopalnie, huty i majątki ziemskie jest równocześnie poważnym wytwórcą i spożywcą.

Do rozwinięcia gospodarki w kraju potrzebne są pieniądze, a tych dostarcza przedewszystkiem Bank Gospodarstwa Krajowego. I p. prezes Górecki zobrazował to, co bank ten zdziałał dla dobra społeczeństwa i narodowego w przeciągu 4 lat ostatnich udziela kredytów przedsiębiorstw państwowym, samorządom, kasom oszczędności, spółdzielniom, ruchowi budowlanemu, rolnictwu, przemysłowi, handlowi i bankom prywatnym. Na samo poparcie ruchu budowlanego wyznaczoną została w r. 1926 suma 26 milionów, w r. 1927 106 milionów zł.

Tak by w liczbach przedstawił się dorobek gospodarzy kraju. Jeżeli jednak rozwój gospodarczy ma mieć zdrowe, trwałe podstawy, natenczas jest koniecznością, ażeby nie podrywano zaufania do rządu i tych czynników, które za gospodarke są odpowiedzialne. Nie wolno skarżyć się na niedomagania, a równocześnie nietylko niepomagać lecz robić trudności. Jaki by to rząd nie był, jeżeli pokazał, że umie pracować dla narodu pożytecznie, należy go popierać bo popiera się go w interesie dobra całej Polski. Jeżeli rząd będzie miał na punkcie gospodarstwa krajowego zaufanie całej Polski, natenczas wzmoże się również zaufanie społeczeństwa do własnych sił i zaufanie zagranicy do Polski.

Tak mówił prezes Banku Gospodarstwa Krajowego w Poznaniu. B. minister Ratajski wyraził uznanie p. prezesowi za jego wykład, wlewający ufność w społeczeństwo do jego własnych sił.

Kongres Eucharystyczny w Australji.

Wedle doniesień dzienników z Rzymu, w poniedziałek pod kierownictwem kardynała Ceretti odjechała misja papieska w celu wzięcia udziału

w międzynarodowym kongresie Eucharystycznym, który odbędzie się od 3 do 8-go września w Sydney.

Pan Prezydent Państwa opuścił Poznań.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej opuścił w środę Poznań po 2-tygodniowym pobycie i wyjechał przez Kalisz do Spawy. O 10 rano zebrał się w Zanku na pożegnanie przedstawiciele organizacji. Pan prezydent miasta zęgnął p. Prezyden-

ta Państwa przemową, który w odpowiedzi podniósł, że krótki pobyt wywarł na nim jak najlepsze wrażenie. Tłumy publiczności zęgnaly p. Prezydenta Państwa.

Już drugi król.

W Międzynarodowym Archiwum Biograficznym, wychodzącym we Wiedniu zamieszczoną została wiadomość, że przywódcą nowego polskiego stronnictwa konserwatywnego jest książę Janusz Radziwiłł, że to stronnictwo przyjęło nazwę „Prawicy Narodowej” i że na konferencji tego stronnictwa, która się odbyła 26 października

1926 r. brał również udział marszałek Piłsudski, na którego wniosek miała zapaść uchwała, że należy dążyć do zaprowadzenia w Polsce monarchji i zrobić Janusza Radziwiłła królem.

To podaje poważne wydawnictwo niemieckie, widocznie w tym celu, ażeby nam szkodzić zagranicą.

Położenie w Serbji.

W środę o 11 godz. zebrała się skupsztyna jugosłowiańska na pierwsze swe posiedzenie po ostatnim krwawym zamachu. Prezydent skupsztyny potępił wśród ogólnego skupienia posłów, którzy powstali z miejsc, ostatni zamach. Na znak żałoby posiedzenie zamknięto. Następne posiedzenie nastąpi w czwartek.

Stronnictwo chorwackie zebrało się w tym dniu na tajną naradę. Powszechnie przypuszcza-

ją, że stronnictwo to wyda odezwę w sprawie odłączenia Chorwacji od Serbji. Ma pozostać jedynie tak zwana unja personalna, czyli wspólnota pod wspólnym królem i może wojskiem. Poza tem Serbja i Chorwacja chcą być odrębnymi państwami.

Dzienniki chorwackie przepowiadają nową erę. Konstytucja winna być odpowiednio zmieniona.

Chorwaci utworzyli własny rząd.

Ze Zagrzebia donoszą, że partja chorwacka postanowiła w środę uchwalić utworzenie wła-

snego rządu i parlamentu. Postanowiono prowadzić jak najostrzejszą walkę ze rządem serbskim.

Wydzierżawienie polowania.

Dnia 12. sierpnia 1928 r. o godz. 18-tej odbędzie się w Ogorzellnach pow. Chojnice na sali p. Wellandta

przetarg publiczny

pomiędzy członków gminy

polowania gminnego

na przeciąg 6 lat.

Warunki dzierżawy wyłożone u niżej podpisanego. Zwraca się wolny wybór z pomiędzy trzech najwięcej dających.

Marcinkowski

Przewodniczący spółki towarzyskiej

Ostatnie

licytacje drzewne

N-ctwa Lipusz

odbędą się dnia 20. sierpnia w poniedziałek o 9-tej rano w obozynie p. Eichmanna w D. niemianach i 25. sierpnia sobota o tej samej godzinie w obozynie p. Januszewskiego w Lipuszu.

Do sprzedaży przyjdą różnorodne zapasy drzewne ostatnich wyrębów i remanenty b. roku. 1634

Nadleśniczy Państwowy.

KINO NOWOSCI

W czwartek 1 plątek o godz. 8.30 (2 i 3 bm.)

Najpotężniejsze arcydzieło filmowe wytwórni francuskiej 1928 r. w 2 serjach 20 aktach

I serja

Zyd wieczny tułacz

w 10 wielkich aktach. Obraz ten jest największym arcydziełem francuskiej kinematografii, wykonanym w. wg. najpocześniejszej powieści Eugenjusza Suego. W rolach głównych Gabriel Gabrio znany z obrazu „Nędznicy“ Maurice Schutz i Claude Merelle. Powyższy film nie ma nic wspólnego z wspaniałym obrazem „Ahasver“.

W piątek o godzinie 4.

Specjalne przedstawienie dla dzieci i młodzieży.

Ceny zwykłe! Chłód na sali!

Nadeszły już.

Losy do IV. klasy 17. Loterii Państwowej.

Odnowienie winno nastąpić najpóźniej do dnia 3. sierpnia br. 1574

Kolektura A. Runowskiego w Chojnicach ul. Dworcowa 17. Telefon 243.

Trumny Jak i wybicia do trumien wykonane pierwszorządne, mam stale na składzie po umiarkowanych cenach.

Fr. Kiedrowski

magazyn mebli i trumien ul. Czułchowska 6. ul. Czułchowska 6

Samochody towarowe

Graham brothers.

Natychmiastowa dostawa

1 1/2 to 13/55 P S Zużycie 13 ltr. benzyny 0.25 lt. bl. p. 100 km. Graham to silny Amerykanin

przy

najmniejszym zużyciu.

Korzystne warunki płatności.

Zgłoszenia skierować do

Walter Menard, Kościerzyna.

Wyleczenie raptury

osiągnięto dzięki naszej metodzie leczenia nawet w najtrudniejszych wypadkach i to w zadziwiająco wielkiej mierze.

Referencje i prospekty na życzenie bezpłatnie. W skład kuracji wchodzi: raptura pachwiny, uda, blizny, brzucha i wodna.

Godziny przyjęć naszego lekarza zaufania w Człuchowie: Środe, 8. sierpnia, br. przed południem od godz. 9-1 i po południu od godz. 3-7 w Hotelu Deutsches Haus.

„Hermes“ Ärztliches Institut für orthopädische Bruchbehandlung. G. m. b. H. Hamburg, Esplanade 6 (lekarz kierow. Dr. H. L. Meyer.) 1643

Najstarszy i największy Instytut leczniczy tego rodzaju.

Żurnale

sezonowe na rok 1929

poleca

Księgarnia

Dziennika Pomorskiego

Jak największy wybór Tapety

Przeszło 150 gatunków na składzie, od najtańszych do najwykwintniejszych.

Kolekcja okazowa na życzenie.

Lisztewki do tynk szlaki, (borty) szablony, farby, pokosty, lakiery.

Najkorzystniejsze źródło zakupu.

Drogerja i Handel Farb.

Bracia Hubert właśc. Julian Hubert

Chojnice, Pomorze. Gdańska 17, Telefon 219. :: rok zał. 1894.

Gmina Ogorzellny wyda przez submisję

naprawę

budynków gmin.

publicz w dniu 12 sierpnia 28r. o godz. 17-tej.

Warunki wyłożone w sołectwie.

Marcinkowski

sołtys. 1645

W dniu 28. VII. 28. zgubiłem

książkę wojskową oraz kartę mobil.

wystawioną przez P. K. U. Starogard na nazwisko Paweł Wellandt, Mała Cerkwica pow. Sepolno urodz. w sierpniu 1902, które niniejszym ulewazniam.

Lokomobila

Garett i Sons 12 PS.

w dobrym stanie sprzedam tanio. 1637.

L. Wróblewski, Brusy.

2 kanapy

z fotelami (plusz)

2 maszyny krawieckie (Singer) bardzo tanio na sprzedaż 1636

skład używan. rzeczy

Dworcowa 8.

1-2 pokojow.

mieszkania

z kuchnią

dla 2 osób poszukuje się od 1. 9. 28 r. Zgłoszenia do eksp. Dz. Pom. 1647

Pokój

umeblowany

do wynajęcia. 1648

Staroszkolna 13.

Składaj systematycznie,

a będziesz miał z czego czerpać w potrzebie

Przyjmujemy pieniądze na oprocentowania i płacimy od wkładów 6-10 proc. rocznie nie potrącając podatku od kapitałów.

Wypożyczamy bezpłatnie domowe puźki oszczędności.

Otwieramy rachunki bieżące i konta czekowe.

Załatwiamy wszelkie przekazy czekowe i pieniężne.

Miejska Kasa Oszczędności

Chojnice Ratusz pokoje 5 i 6.

Za wkłady i ich oprocentowanie ręczy miasto Chojnice całym majątkiem i dochodami

Wyroby szklane, brunclawskie wyroby gliniane.

Talerze, miski, żardynierki, koszyki, kieliszki do wina i likieru, szklanki do piwa i grogu, wyroby dęte i prasowane. Cylindry.

Nadeszły nowe przesyłki wagonowe:

Ludwik Rasch

Lampy do korytarzy i kuchni, lampy stołowe, latarnie.